

ಆದಿಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರೀಶ್ವರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ
ಜಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಸುತ್ತೂರು ಶ್ರೀಕೇಶ

ಕೃಷ್ಣವಿಳಾಸ
2015

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ವಭರಿತ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ಫೀಡ್ ಹಾಗೂ ಮೇವಿನ ಹುಲ್ಲುಗಾಯಿ ರೈತರು ಶೇಕಡ 65 ರಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಳಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೇವಿನ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇದರಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ತಾಜಾ ಹುಲ್ಲು ಸಿಗುವುದಲ್ಲದೆ, ರೈತನ ಆದಾಯವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು, ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು, ಬೆಫೆಲ್ ಹುಲ್ಲು, ಸಿಗ್ನಲ್ ಹುಲ್ಲು, ಸೆಟೇರಿಯಾ, ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು, ದಂಟು, ಅಲಸಂದೆ, ಸಸ್ಟೇನಿಯಾ, ಸುಬಾಬುಲ್, ಲುಸರ್ನ್, ಸ್ಟೈಲೊ, ಸಿರ್ಯಾಟ್ರೊ ಮುಂತಾದವು.

ಮೇವಿನ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ

ತಳಿ: ಆಫ್ರಿಕನ್ ಟಾಲ್

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: 100-120 ದಿನಗಳು (ಕಾಳಿಗಾಗಿ)

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅವಧಿ: 60-75 ದಿನಗಳು

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂಶ ಶೇಕಡಾ 11 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಹಸುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 14-18 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಅಥವಾ 7-8 ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಕುದುರೆ ಮಸಾಲೆ (ಲುಸರ್ನ್)

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅಂತರ: ಮೊದಲ ಕಟಾವನ್ನು 60-65 ದಿನ ಹಾಗೂ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 30-35

ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡಬಹುದು.

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಇದು ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಕರವಾಗಿದ್ದು, ಪುಷ್ಟಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಟೀನುಳ್ಳ (ಶೇ. 15-20%) ಹಸಿರು ಮೇವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಎಳೆಕರುಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳಿಗೂ ಒಣ ಮೇವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 75-80 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಅಥವಾ ಬೀಜದ ಬೆಳೆಯಿಂದ 4.8-7.2 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು 60-80 ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಜೋಶ

ತಳ: ಸಿ.ಎಫ್.ಎಸ್ -29 - ಜೋಶ (ಮಲ್ಲ ಕಟ್ ತಳ)

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇದಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಕಟಾವನ್ನು 55-60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆನೆಬಂದ ನಂತರ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಬಹುದು. ನಂತರ ಪ್ರತಿ 35-40 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ತಳುವಾದ ಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಅಂಶ ಶೇ.8 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 30-32 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು

ತಳ: ಕೋ-1

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: 2 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇದಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-80 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಂತರ ಪ್ರತಿ 40-50 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಗಿಡವು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಬೀಳುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆಂಡೆಗಳನ್ನು (ಸುಮಾರು 29 ತೆಂಡೆ/ಗಿಡಕ್ಕೆ) ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಲೆಗಳನ್ನು (354 ಎಲೆ/ಗಿಡಕ್ಕೆ) ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲೆಗಳು ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ 120 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು

ತಳ: ಕೋ-4

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: 2 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇದಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-80 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಂತರ ಪ್ರತಿ 40-50 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಅಂಶವು ಶೇ. 8-11 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ 150 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು

ಬೆಲೆಯ ಅವಧಿ: 5 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇದಿನ ಕಟಾಡಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-70 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಂತರ ಪ್ರತಿ 45-60 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ವರ್ಷಕ್ಕೆ 6-7ರಷ್ಟು ಕೂಳೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಸಿರು ಮೇವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಸಮೇವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ವಭರಿತವಾಗಿದ್ದು ಪಶುಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಆಕ್ಸಲೇಟ್‌ನಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 8-14ರಷ್ಟು ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಅಂಶ ಹಾಗೂ ಶೇ.28-36ರಷ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ನಾರಿನ ಅಂಶವಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ 32-40 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ಲೇಖಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ವಿ. ದಿವ್ಯಾ | ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರ್

ಜಿಎಸ್‌ಎಸ್ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ

ಸುತ್ತೂರು: 571 129, ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ದೂರವಾಣಿ: 08221-232218, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 08221-232377

ಇಮೇಲ್: jsskvk@gmail.com/www.jsskvk.org